

Haarlem, 30 juni 2014

Geachte raadsleden,

De Stichting Vrienden van de Bakenes voert al 2 jaar actie tegen het gemeentelijke plan van kademuurrenovatie, die de kap van 8 tenminste 60 jaar oude, beeldbepalende lindebomen impliceert. Wij willen hieronder het met de gemeente gerezen geschil op hoofdpunten uiteenzetten. Wij zijn niet tegen kademuurrenovatie "an sich", maar wel tegen de risicovolle wijze waarop de gemeente hieraan vorm en inhoud wil geven.

Gemeentelijk plan:

Drukken van 1 damwand in de gracht en 1 in de straat tot een diepte van ca. 10 m. over een lengte van 100 m. (B' gracht 1 t/m 33). Waterpeil in de gracht gedurende de werkzaamheden verlagen. Tussen beide damwanden de 8 lindebomen en alle grond weghalen en op een diepte van ca. 3,5 m. nieuwe funderingspalen schroeven. Op die palen een L-vormige kademuur opbouwen. Onduidelijk is of de damwanden in de grond achterblijven. Alles weer dicht maken en kleine bomen terugplaatsen.

Vergunning / Raad van State:

De voor de werkzaamheden noodzakelijke sloop- en bouwvergunning is door uw raad afgegeven, zonder dat hiervoor een sloop- en bouwveiligheidsplan werd uitgewerkt en zonder andere wettelijke vereisten in acht te nemen. Hierover gaat de procedure bij de Raad van State. Vanwege het ontbreken van een sloop- en bouwveiligheidsplan had de vergunning geweigerd moeten worden. In de optiek van de bewoners is het onverantwoord dat de oudste gracht van Haarlem ingrijpend en risicovol vernieuwd wordt, zonder dat er vooraf risico's in kaart gebracht en concrete veiligheidsmaatregelen getroffen zijn. De Raad van State beslist niet over de vraag of het gemeentelijke plan dan wel het alternatief van de bewoners uitgevoerd zou moeten worden. De procedure betreft enkel de vergunningen.

De bewoners zijn niet gerust over de mededeling van de wethouder dat de gemeente goed (aanvullend) verzekerd is. Schade moet vooraf voorkomen worden en niet achteraf na juridische procedures tegen verzekeraars hersteld worden. De gemeente is en blijft als opdrachtgever verantwoordelijk; men kan en mag zich niet verschuilen achter een verzekering.

Alternatief bewoners/ABT:

Duurzaamheid is ons uitgangspunt. Wij bepleiten daarom handhaving van de bestaande situatie en van daaruit het uitwerken van een alternatief voor stabilisatie van de kademuur. Het onderste deel van de kademuur blijft gehandhaafd; er wordt een nieuwe kademuur opgebouwd die met groutankers in de grond wordt verankerd. Het waterpeil hoeft niet verlaagd te worden, dus geen negatieve grondzettingen. De bomen blijven staan. Bepaling van de juiste hoek waaronder de ankers in de grond geboord worden, zorgt ervoor dat de ankers niet onder de huizen terecht komen en ook riool en leidingen niet worden beschadigd. Voor de stabiliteit worden korte ankerstangen ingezet. Voor de exacte uitwerking wijzen wij naar het voorlopige ontwerp van ABT (alternatief 2), zie bijlage.

Tussentijdse wijzigingen in het DO:

Wethouder van Doorn liet de Stichting in november 2012 weten dat hij het riool niet conform het DO zou vernieuwen, maar ervoor gekozen had om het van binnenuit te laten bekleden. Het hele riool (ook

dat in het werkgebied van de kademuurrenovatie) is in de zomer van 2013 van binnenuit bekleed en kan daarmee weer 80 jaar mee.

Tevens meldde de wethouder rond die tijd dat hij omwille van het schaalvoordeel ervoor koos om het bestek op te knippen in drie delen: 1) bestrating/herinrichting, 2) riool en 3) kademuur. Ook werd het gemeentelijke plan zelf gewijzigd (damwanden die in de grond achterblijven o.a.), maar ondanks ons verzoek daartoe, weigerde wethouder Mulder de oude vergunningen in te trekken en nieuwe af te geven, waarmee de procedure bij de Raad van State beëindigd had kunnen worden.

Tijdens de workshop (okt. 2013) zei de wethouder dat het college beslissen zou of het oorspronkelijke DO2012 zou worden doorgezet dan wel of er aanpassingen zouden komen. Dit voorstel zou eind 2013 begin 2014 aan uw raad worden voorgelegd. Later liet de wethouder ons weten dat hij niet van plan was om het DO2012 aan te passen, doch zou doorgaan met de uitvoering ervan, dit zonder uw raad erbij te betrekken.

Gelukkig vonden wij de fracties bereid naar ons te luisteren. In februari 2014 werd een motie aangenomen voor een haalbaarheidsonderzoek. Doel was om de haalbaarheid van beide oplossingen in kaart te brengen. Dit doel is jammerlijk mislukt. Volgens onze deskundige kent de gemeentevariant een aantal onzekere factoren (wijze van aan/afvoer van materieel en materialen; doorbuigen damwanden als men er met zware machines overheen rijdt; gevolgen verlaging waterpeil en inklinkende ondergrond, verzakkingen, scheurvorming etc.). De schade zal bij de gemeentelijke variant altijd groot zijn. Het zou voor de hand gelegen hebben dat de onderzoekers naar vergelijkbare situaties voor kademuurrenovatie zouden hebben gekeken (zoals de Visbrug en andere grachten in Leiden en Delft) in plaats van zich te beperken tot Amsterdamse grachten waar zowel het water als de landzijde vele malen breder zijn dan op de Bakenessergracht.

Samenvattend:

Het gaat ons om behoud van het aanzien van de Bakenessergracht en het voorkomen van grote, onherstelbare schade. De bewoners vinden het vervelend dat zij door de wethouder worden neergezet als "zeurend en onbuigzaam". Zeker nu dezelfde wethouder beweert voor burgerparticipatie in de politiek te zijn.

Ons alternatief van ABT is haalbaar, want reeds toegepast op de Bakenessergracht zelf en met de Bakenessergracht vergelijkbare grachten in Leiden en Delft. Het is aanzienlijk goedkoper, minder risicovol en geeft minder kans op grote schade. Het voorziet in het behoud van de bomen, een kortere doorlooptijd, minder overlast voor bewoners, terwijl het door alle bewoners wordt gedragen. Het is nu wachten op de uitspraak van de Raad van State over de vergunningsafgifte. Deze uitspraak wordt begin augustus verwacht.

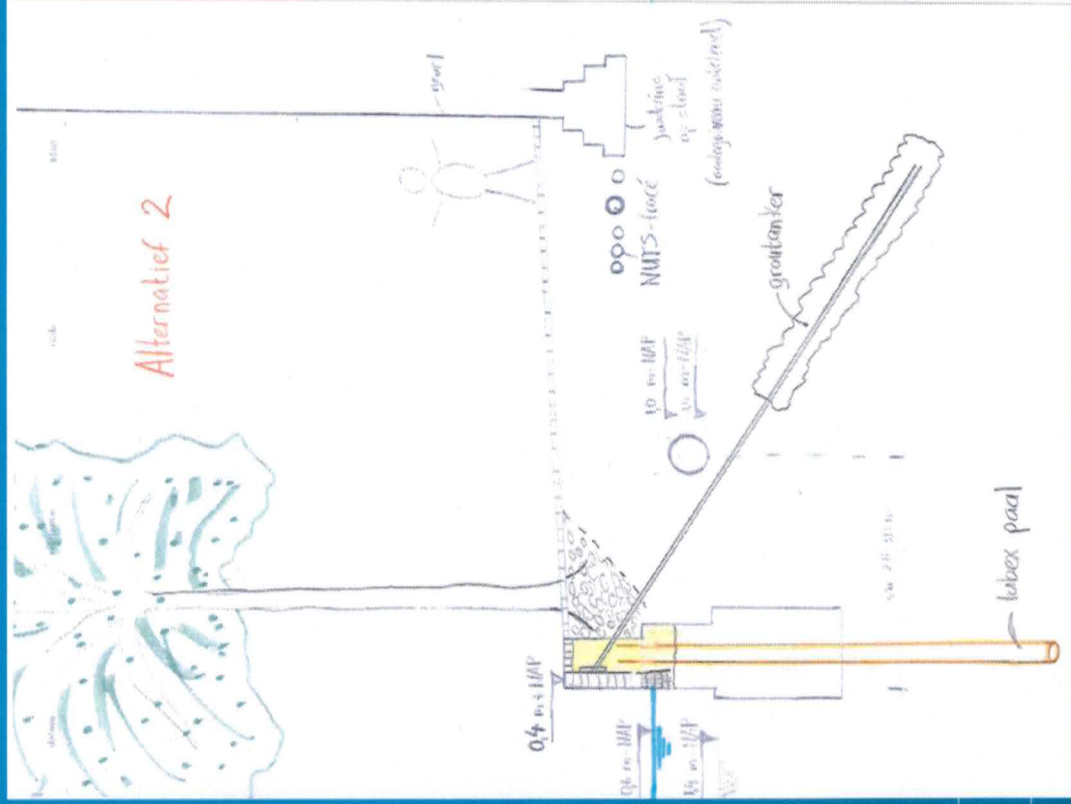
Met vriendelijke groeten namens de Stichting Vrienden van de Bakenes

Esther Maarsen (secretaris)

Bijlagen: ABT alternatieven

Alternatief 2

Verankering bestaande walmuur met groutankers:

- + (min of meer als bij alternatief 1)
- Beperkte hinder
- Geringe risico's m.b.t. zakkingen
- Bomen blijven behouden
- Geen sloopwerk onderste metselwerk
- Vrij van kabels en leidingenstrook
-
- Duurzaamheid; staat van onderste deel gemetselde walmuur nog onbekend
- geschatte levensduur 50 jaar
- Minder plaatsvast dan L-wand.

Stichtingskosten geschat \pm 40 % (80%)

Stichting Vrienden van de Bakenes
t.a.v. de heer A. Hagenaars

p/a Bakenessergracht 25
2011 JS HAARLEM

datum Delft, 04-04-2013
code 12692/evs
referentie evs
uw kenmerk
betreft Second opinion renovatie walmuur Bakenessergracht te Haarlem

Geachte heer Hagenaars,

1 Inleiding

Door u is namens de Stichting Vrienden van de Bakenes te Haarlem aan ABT gevraagd te reageren op de volgende documenten:

- 1 de brief van de gemeente Haarlem met kenmerk 2013/StP 40554 d.d. 27-02-2013, waarin onder andere wordt gesproken over het instortingsgevaar van de huidige kade;
- 2 de brief van Witteveen en Bos met kenmerk HLM272-25/marr2/010 d.d. 01-02-2013;
- 3 het voornemen van de gemeente om de besteksoplossing uit te voeren.

2 Met betrekking tot brief 1

Uit de brief van de gemeente blijkt dat de gemeente weinig vertrouwen heeft in de geschiktheid of toepasbaarheid van de alternatieven van ABT. Dat blijkt onder andere uit de volgende passages uit die brief:

- de kosten per jaar van de oplossingen van ABT zijn hoger dan die van het besteksontwerp;
- de kans is groot dat er na aanvullend onderzoek alsnog gekozen moet worden voor de besteksoplossing.

Deze beweringen zijn voor ABT niet terug te vinden in onderliggende documenten en zijn volgens ABT ook onjuist.

Verder spreekt de brief over instortingsgevaar van de kade. ABT onderschrijft de noodzaak van herstel van de kade, maar spreekt uitdrukkelijk tegen dat er een acuut instortingsgevaar aanwezig is. Immers, noch uit het dossier waarover ABT beschikt, inclusief de brief van Witteveen en Bos met kenmerk HLM272-25/marr2/010 d.d. 1 februari 2013, noch uit meldingen van de omwonenden, noch uit visuele inspecties van ABT, is gebleken dat sprake is van (bijzondere) risico's m.b.t. instortingsgevaar van de huidige kademuur. In de genoemde brief van Witteveen en Bos zijn de resultaten van deformatiemetingen vermeld, die duiden op zakkingen van de belendingen van maximaal 3 mm. De metingen zijn aangevangen eind oktober 2012. Er zijn nu 1 nulmeting en twee tussenmetingen beschikbaar. Daaruit blijkt dat de zetting maximaal 3 mm bedraagt. Uit die metingen, waarin ook temperatuurseffecten en meeton nauwkeurigheden zijn inbegrepen, kan niet worden geconcludeerd dat sprake is van een vergrote kans op instortingsgevaar. Meetpunten die eerst veel leken te zakken, deden dat later niet meer. ABT heeft derhalve geen onderbouwing gevonden voor de bewering van de gemeente m.b.t. risico's ten aanzien van instortingsgevaar van de walmuur.

De gemeente Haarlem heeft Witteveen en Bos in 2009 een opdracht gegeven voor een onderzoek naar de kademuur. Dat is nu 4 jaar geleden. ABT ziet geen reden waarom een voorbereidingstijd van 4 jaar wel acceptabel is en van bijvoorbeeld 4,5 jaar niet.

3 Met betrekking tot brief 2

Witteveen en Bos heeft de door ABT voorgestelde alternatieven stuk voor stuk beoordeeld en becommentarieerd. ABT zal in het navolgende niet op alle aspecten ingaan, maar is van mening dat het document voldoende aanknopingspunten biedt om gezamenlijk in verder onderling overleg tot een oplossing te komen.

Zo is door Witteveen en Bos veel waarde gehecht aan het niet hoeven te verleggen van kabels en leidingen, waardoor Witteveen en Bos tot een iets andere waardering van de alternatieven komt dan ABT.

datum Delft, 04 april 2013
code 12692evs
blad 2/2

Verder heeft Witteveen en Bos twijfels geuit over bijvoorbeeld de toepasbaarheid van schuin geplaatste ankers en heeft die twijfel vertaald in onzekerheden, die blijkbaar zwaar hebben meegewogen in haar beoordeling van de alternatieven onderling en ten opzichte van de besteksoplossing.

ABT is van mening dat dergelijke onzekerheden nu juist onderwerp zouden moeten zijn van nadere uitwerking en nog niet bepalend zouden moeten zijn voor de beoordeling van de alternatieven.

4 De besteksoplossing

Door de gemeente is aangegeven dat zij voornemens is om de besteksoplossing (DO 2012) door te zetten. Indien dat uiteindelijk de uitkomst zou zijn van het vervolg van de procedure, hecht ABT eraan om aan te geven dat de huidige besteksoplossing in haar visie nog belangrijke hiaten vertoont in de voorspelling van de invloed op de omgeving.

Door ABT is al eerder aangegeven dat zij van mening is dat uitvoeringsinvloeden op de belendingen in het bestek niet of onvoldoende zijn benoemd en gekwantificeerd. Voorbeelden van die uitvoeringsinvloeden zijn:

- de aan- en afvoer van materieel en materialen over de straat Bakenessergracht;
- de effecten van de doorbuiging van de damwanden langs de sleuf, waarbinnen de bestaande walmuur geheel wordt verwijderd;
- de voorziene niet-gefaseerde sloop van de walmuren;
- het inbrengen van de palen onder de L-wand vanaf de bovenzijde van de damwanden.

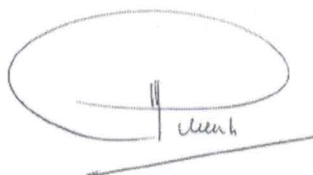
Daarnaast moet ook de monitoring van de zettingen verder worden uitgewerkt in termen van criteria voor zakkingen en hoekverdraaiingen per belangrijke bouwfase.

Tenslotte ontbreekt nog een risico-analyse (wat te doen als de criteria worden overschreden) en een noodplan.

Deze aspecten dienen naar het inzicht van ABT nader te worden uitgewerkt en moeten leiden tot wijzigingen van dan wel aanvullingen op het bestek, het DO 2012. Kortom voordat het huidige DO 2012 kan worden omgezet, is in de optiek van ABT het hierboven genoemde aanvullende onderzoek noodzakelijk.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Namens ABT,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, loopy initial 'H' followed by the name 'Everts' written in a cursive script. The signature is positioned above a horizontal line.

ing. H.J. Everts
senior geotechnisch adviseur